

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus Tres spirituales

Arias, Francisco

Coloniae, 1615

4. Quàm vtile & necessarium sit omnibus Dei seruis, pro dono cuique communicato in cursu virtutis proficere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48767)

qui Christianæ pietati semel operam dare cœperunt, conentur in ea indies maiores facere progressus & ad omnium virtutum perfectionem contendere.

CAPVT IV.

QVAM VTILE ET NECESSARIUM sit omnibus Dei seruis pro donis à Deo cuiq; communicatis in cursu virtutis progressum facere.

Quamuis omnibus Dei seruis ad amplectendum toto pectore hoc proficiēdi studium satis esse deberet, quod tam gratum sit Deo, tamq; fructuosum toti Ecclesiæ: tamen quia magnopere refert scire, quæ commoda ex eodem fonte redundant in ipsos, breuiter exponemus, quàm utilis & salutaris sit cuiq; iusto amor & cura proficiendi; quamque perperam sibi consulat, qui curam illam negligit. Ad iter autem in via cœlesti rectè instituēdum, plurimum valet integra & plena peccatorum, & grauitatis eorum notitia, occasionum quoque & tentationum ac laqueorum, quibus anima nostra ab
ini-

PROFECT. SPIRIT. 33

inimico irretiri solet. Hoc verò beneficio ornare solet imprimis DEVS omnes profectus spiritualis studiosos. Quamdiu enim homo in cursu pietatis languidior est, nec nisi grauibus lapsibus cauendis inuigilat, licet non ignoret, quæ sint peccata grauia, omnibusque manifesta, tamen alia multa loco peccatorum non habet: quædam etiam grauiora æstimat leuiora, occasiones item nonnullas ac tentationes, vnde procliuis est ruina in scelera, periculi latentis ignarus, pro nihilo ducit: denique licet lapsus quosdam sciat esse lethales & mortiferos, tamen non ponderat quantum inde exurgat damnum, quamque grandis noxa sit infinitam Dei maiestatem offendere. Vt primum verò pigritiæ laqueos diruperit, & diligenter cœperit vacare veræ pietati, declinando ab omni malo, quod tale esse cognorit, bonaque omnia, quæ grata Deo esse sciuerit, perficiendo, DEVS mox oculos animæ eius aperit, luceque admirabili collustrat, qua cernat multa quæ antè non aduerterat, notetque peccata & tentationes, & præcipitia eorundem, quæ nunquam antea notarat. ac demum tantum non miratur, hominis

minis

minis vitam tantis obnoxiam esse periculis, ingenueque agnoscit quantam quisque salutis suæ curā habere debeat, diuinumque in omnibus implorare auxilium.

Prou. 4:

Atque hoc est quod diuina scriptura his verbis significat: *Iustorum seruitas, quasi lux splendens procedit & crescit usque ad perfectum diem.* quasi diceret: sicut lumen prima diei aurora exiguum est, augescenteque die crescit, donec ad perfectionem, quam in meridie habet, peruenerit: sic vita iustorum in primis initijs lumen exiguum habet ad cognoscenda bona & mala, sed procedente tempore cum incremento virtutum accessionem facit ad priorem lucem, donec pertingat ad claram cognitionem æternitatis, in qua Deus clarè in suo ipsius lumine conspicietur. Hoc beneficium à Deo communicari omnibus profectus sui studiosis confitetur S. Isidorus, dum ait peccata, quæ incipientibus videntur leuia, ijs qui in virtute profecerunt videri graua, & idcirco eos non solum à vanis iuramentis, sed etiam à simplici mendacio abhorere: prouectiores verò non modò cauere mendacia, sed magno studio quoque defu-

*Isid. l de
sum. bon.
c. 10.*

*Bonau lib.
I. Pharet.*

§. 31.

defugere colloquia ociosa. *Sic. B. Isidor.*

Ut verò maiori desiderio flagremus proficiendi in ista bonorum malorumque notitia, quam Dominus communicare solet suis dilectis, audiamus quomodo B. Augustinus alicubi depingat hominem ex peccati statu tam perfecte ad veram conuersionem morum traductum, vt omnes, qui illum ante nouerāt in admirationem rapiantur, & Deum collaudantes dicant. Qui quondam erat tam impius & sceleratus, modò quomodo Deo seruit, quàm innocēs factus est. Subiungit enim, illum hominem, etiā si à peccatis discedat, quæ cognoscit, non tamen effugere omnia peccatorum pericula & occasiones, quia eorum, sicut & multorum aliorum vitiorum scientiam nondum est consecutus, sed neque animaduertere & notare ea posse, nisi proficiendi cupiditate teneatur: hoc enim clartus & scandala & pericula à quouis pio perspici, quo plus proficere conatur, & vbi viderit exclamare ad Deum: *Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est.* Quod ideò clamat, quia optat liber esse à peccatis, & in numerum eorum referri, qui nec peccant, nec amplius peccare possunt.

Ab

*Aug. in
psal. 119.
in verb.
Sagittæ.*

Ab hoc beneficio, quod Deus confert proficientibus, manant innumera alia beneficia diuina & munera. Quemadmodum enim huiusmodi serui Dei progressum faciunt in agnitione odioque peccatorum, atque etiam in lumine rerum cœlestium, sic etiam maiores indies accipiunt vires ad benè agendum, Deo conatum adiuuante. Vnde fit, vt qui initio viribus spiritalibus defecti difficultatem magnam & pugnam in multarum virtutum exercitatione sentiebant, post progressum aliquem factum magnam in iisdem experiantur & facilitatem & dulcedinem: quod sanè non ex ipsorum operum, sed solius cordis mutatione euenit, quippe cui robur maius ad benè agendum accedit. Idem affirmat Propheeta Isaias, cum ait: *DEVS sempiternus Dominus, qui creauit terminos terræ: non deficiet, neque laborabit, nec est inuestigatio sapientiæ eius. Qui dat lasso virtutem, & his qui non sunt, fortitudinem & robur multiplicat. Deficient pueri, & laborabunt, & iuuenes in infirmitate cadent. Qui autem sperant in Domino, mutabunt fortitudinem, assument pernas sicut aequi-*

Isa. 40.

PROFECTV SPIRITVALI. 37

*aquilæ, current, & non laborabunt, ambulabūt,
& non deficient.*

Hæc est magna illa fortitudo, hæc cordis generositas & vigor, quem DEVS communicat in cultu veræ pietatis progredientibus: auget enim in illis rerum spiritualium gustum, bonæ conscientiæ puritatem & gaudium, in ærumnis patientiam, in verbis & exemplis efficaciam, amorem & gratiam in adiuuandis proximis, accumulaturque illis cœlestia sua dona & charismata, atque cum gratia & amore diuino copiosissimam notitiam mysteriorum donorumque diuinorum. Etenim hominem iustum in seruitio diuino proficere, aliud non est, quàm donis ac beneficijs è manu DEI acceptis bene uti, & gratiam aliquam pro tanta clementia & misericordia diuinæ maiestati repèdere, ut hac grati animi significatione noua beneficentia nos dignos reddamus. Id significauit Dominus, cum in parabola quadam commemorat, hominem quendam nobilem conuocatis decem seruis, singulis dedisse decem minas, & dixisse: *Negotiamini, Luc. 19. dum venio: haud secus enim Deus fidelibus suis seruis dona confert, mandat-*

C

dat-

datque vt ijs rectè vtantur ad salutem
suam & proximorum . Deinde idem
nobilis, illi, qui negotiando vna mina
decem minas acquisierat, iussit dari om-
nes minas eius, qui nihil negotiando
acquisierat: sic Deus sua dona & benefi-
cia, nouis cumulat in ijs, qui benè vete-
ribus fuerint vsi, & progressum ali-
quem eorum auxilio fecerunt. Vnde &
concludit totam parabolam hac ad-
miranda sententia: *Dico vobis, quia omni
habenti dabitur, & abundabit: ab eo autem,
qui non habet, & quod habet auferetur ab
eo.* quasi diceret: *Quicumque bonis &
beneficijs diuinis rectè fuerit vsus, eum
Deus pluribus maioribusque affi-
ciet beneficijs; qui secus,
eum ijs, quæ habet,
spoliabit.*